

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4MCdo/13/2012
Identifikačné číslo spisu:	6111204894
Dátum vydania rozhodnutia:	24.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6111204894.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Astrová č. 2/A, IČO : 36 432 105, zastúpenej advokátskou kanceláriou MCGA legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Partizánska č. 2, IČO : 36 715 662, proti povinnému C.G., bývajúcemu v L., o vymoženie 1 222,80 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 1 Er 413/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo 14. marca 2011, č.k. 1 Er 413/2011-9, a proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. mája 2011, sp. zn. 15 CoE 185/2011, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Oprávnená dňa 24. februára 2011 podala súdnemu exekútorovi Mgr. Dušanovi Čerešňovi návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na vymoženie sumy 1 222,80 Eur s príslušenstvom. Povinnosť zaplatiť uvedenú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom z 24. septembra 2010, sp. zn. M0410005 (ďalej len „exekučný titul“), vydaným Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta č. 7. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Banská Bystrica o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „exekučný súd“) uznesením zo 14. marca 2011, č.k. 1 Er 413/2011-9, žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z exekučného titulu vyplynulo, že povinný ním bol zaviazaný na peňažné plnenie z dôvodu nesplatenia úveru poskytnutého mu právnou predchodkyňou oprávnenej (Poštovou bankou, a.s.) vo výške 40 000,-- Sk (1 327,76 Eur) na základe zmluvy o úvere uzavretej medzi účastníkmi 8. augusta 2006 pod číslom 1553664906, ktorej súčasťou boli obchodné podmienky

obsahujúce rozhodcovskú doložku. S prihliadnutím na povahu účastníkov a obsah zmluvy, ktorým bolo poskytnutie peňažných prostriedkov z a odplatu, súd dospel k záveru, že zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom oprávnenej a povinným bola zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z.z.“) a na vec bolo preto potrebné aplikovať Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), ktorá je pre Slovenskú republiku záväzná a ktorá slúži ako interpretačné pravidlo pre výklad spotrebiteľských právnych vzťahov, v ktorých spotrebiteľovi prináleží zvýšená ochrana. Súd pri posudzovaní veci s poukazom na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a na § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) vychádzal z názoru, že v exekučnom konaní je exekučný súd povinný predtým, ako vydá poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie, ako predbežnú otázku posúdiť rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska, či plnenie uložené vo výrokovej časti je dovolené a zároveň či nie je v rozpore s dobrými mravmi, teda je povinný už pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ex offo (z úradnej povinnosti) posúdiť povahu zmluvnej podmienky (rozhodcovskej doložky), ktorou je založená právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, a to z hľadiska jej primeranosti (priateľnosti), a teda jej platnosti. Po posúdení veci z uvedených hľadísk potom konštatoval, že medzi oprávnenou (resp. jej právnou predchodkyňou) a povinným bola dohodnutá rozhodcovská doložka umožňujúca riešiť spory zo zmluvy výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom, ktorá všeobecne znemožňovala voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, spotrebiteľ si ju osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, teda aj rozhodcovskému konaniu, čo v konečnom dôsledku vedie až k pochybnosti o objektívnosti rozhodcovského rozhodovacieho procesu a o dostatočne individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľa. Vyslovil záver, že takáto rozhodcovská doložka bola v neprospech povinného, preto bola neprijateľná. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa priechi dobrým mravom, rovnako ako výkon práv a povinností z nej, preto bolo potrebné žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“)

na odvolanie oprávnenej uznesením z 31. mája 2011, sp. zn. 15 CoE 185/2011, uznesenie exekučného súdu potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že napadnuté uznesenie je vo výroku vecne správne, a dodal, že zistenie o neplatnosti rozhodcovskej doložky je samo osebe postačujúcim dôvodom pre zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Keďže právomoc rozhodcovského súdu je založená na neplatnom právnom úkone, potom aj exekučný titul ním vydaný je v rozpore so zákonom a nie je spôsobilým k tomu, aby na jeho základe bola vykonaná exekúcia. Odvolací súd zároveň opravil argumentačné nepresnosti napadnutého rozhodnutia, ktoré však nemali vplyv na jeho správnosť, a vyporiadal sa i s rozhodujúcimi námietkami odvolateľky, keď s poukazom na zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“) za spotrebiteľskú zmluvu, ktorá nie je samostatným zmluvným typom, považoval zmluvy uzavreté podľa Občianskeho i Obchodného zákonníka, ako aj všetky zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Okresný súd v Banskej Bystrici následne uznesením zo 7. júla 2011, č.k. 1 Er 413/2011-31, exekučné konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Uznesenie bolo vydané vyššou súdnou úradníčkou, preto sa podaním odvolania zo strany oprávnenej zrušilo a vo veci opätovne rozhodol sudca uznesením z 31. októbra 2011, č.k. 1 Er 413/2011-42, ktorým exekučné konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Na základe podnetu oprávnenej podal proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo 14. marca 2011, č.k. 1 Er 413/2011-9 a proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. mája 2011, sp. zn. 15 CoE 185/2011, mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby

dovolací súd napadnuté uznesenia a v nadväznosti na ne aj uznesenie Okresného súdu v Banskej Bystrici z 31. októbra 2011, č.k. 1 Er 413/2011-42, zrušil a vec vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi v otázke, či exekučný súd môže skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Zároveň namietal odňatie možnosti oprávnenej konať pred súdom (§ 243f ods. 1 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdy nevykonali dôkazy predpísaným spôsobom a konštatovali skutkový stav, ktorý nemá oporu vo vykonaní dokazovania.

Nesprávne právne posúdenie veci v otázke oprávnenosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) odôvodnil generálny prokurátor tým, že súdy pri jej riešení vychádzali z nesprávnej interpretácie (v dôsledku nesprávneho prekladu) rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C - 40/08 zo 6. októbra 2009 vo veci *Telecomunicaciones SL v. Cristina Rodriguez Nogueira (Asturcom)*, podľa ktorej uvedené rozhodnutie ukladá exekučnému súdu členského štátu imperatív preskúmať platnosť rozhodcovskej doložky, a tým zasiahnuť do princípu nezmeniteľnosti konečných rozhodnutí, bez ohľadu na to, či to právna úprava členského štátu v exekučnom konaní umožňuje alebo vylučuje. Poukazoval na to, že rozhodnutie Asturcom má byť správne interpretované tak, že exekučný súd má povinnosť posúdiť, resp. vyhodnotiť, či je rozhodcovská doložka nekalá, ak má pre takéto posúdenie skutkové okolnosti k dispozícii, nie je však povinný vykonať cieľnú procesnú aktivitu smerujúcu k zisťovaniu a preskúmvaniu okolností prípadu. Slovenský exekučný súd by bol podľa rozsudku Asturcom povinný vyhodnotiť rozhodcovskú doložku ex offa ako nekalú podmienku, len ak by slovenské procesné právo umožňovalo exekučnému súdu, aby vyhodnotil rozhodcovskú doložku v rámci exekučného konania ako neplatnú, a to z hmotnoprávných dôvodov vyjadrených v slovenskom práve. Podľa názoru generálneho prokurátora však z Exekučného poriadku, ani zo žiadneho ustanovenia iného právneho predpisu nevyplýva možnosť exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy. Exekučný súd je podľa jeho názoru oprávnený skúmať len materiálnu a formálnu vykonateľnosť exekučného titulu, nie však jeho vecnú správnosť. V zmysle ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní je príslušný na posúdenie platnosti rozhodcovskej zmluvy iba súd, ktorý rozhoduje o žalobe účastníka rozhodcovského konania proti rozhodcovskému rozsudku, pričom ak tento súd vysloví neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, je povinný vecne rozhodnúť o žalovanom nároku.

Pre prípad, že sa dovolací súd nestotožní s názorom o nemožnosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej doložky, generálny prokurátor namietal aj odňatie možnosti oprávnenej riadne konať pred súdom. K takémuto nesprávnemu postupu súdov malo dôjsť tým, že súdy svoj skutkový záver o tom, že povinný si rozhodcovskú doložku individuálne nedohodol, lebo nemohol ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, a dodávateľ znemožnil spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, lebo ju vopred pripravil, prijali bez toho, aby bol vykonaný jediný dôkaz, pričom žiaden z účastníkov nemal možnosť sa vyjadriť, či možnosť individuálnej dohody bola alebo nebola spotrebiteľovi daná. Napokon generálny prokurátor namietal aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi v otázke samotnej neprijateľnosti rozhodcovskej doložky poukazujúc na to, že podľa § 93b zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“) v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere povinný nemal povinnosť prijať návrh rozhodcovskej zmluvy, a že o tejto možnosti mal vedieť so zreteľom na nevyvrátiteľnú domnienku o znalosti právneho predpisu, vyplývajúcu z § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Oprávnená ani povinný sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že dovolanie je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia exekučného súdu i odvolacieho súdu a dospel k záveru, že mimoriadnemu dovolaniu nemožno vyhovieť.

V preskúmvanej veci bolo zo skutkového hľadiska z obsahu spisu zrejmé, že medzi právnou predchodkyňou oprávnenej (Poštovou bankou, a.s.) a povinným bola dňa

8. augusta 2006 uzavretá zmluva o úvere, v ktorej povinný okrem iného potvrdil, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami pre úver, súhlasí s ich obsahom a prijíma návrhy v nich predložené. V článku 9.2 obchodných podmienok pre úver (verzia 1/2006) bolo uvedené, že zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere a obchodných podmienok, budú riešené dohodou, a že v prípade nedosiahnutia dohody klient prijíma návrh na riešenie vzájomných sporov v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom zriadenom pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., a že miestom rozhodcovského konania je Bratislava.

Vychádzajúc z uvedeného skutkového stavu dovolací súd považuje za správny právny záver exekučného i odvolacieho súdu o oprávnenosti exekučného súdu skúmať ex offio platnosť rozhodcovskej doložky dohodnutej medzi právnou predchodkyňou oprávnenej a povinným v obchodných podmienkach k zmluve o úvere z 8. augusta 2006, majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení platnom a účinnom v čase jej uzavretia. Tento právny záver možno vyvodiť z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s princípom ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, vyplývajúcim z právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa.

V zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku exekučný súd je ex offio povinný skúmať, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Pri posudzovaní tohto základného predpokladu pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa exekučný súd nezaobrá vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulité - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevylučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata.

V súvislosti s otázkou, či v exekučnom konaní zákon o rozhodcovskom konaní vylučuje skúmanie (nedostatku) právomoci rozhodcovského súdu (rozhodcu, resp. rozhodcov) rozhodnúť spor, je potrebné rozlišovať, či rozhodcovské konanie sa týka sporu zo spotrebiteľského právneho vzťahu alebo z iného právneho vzťahu.

Pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu z iného než spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 21 ods. 2) a aby žalobou podanou na príslušnom súde sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 40 ods. 1 písm. c/), vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní. Nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v iných než spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v exekučnom konaní, pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné.

Ak je však predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, tento záver neplatí. Keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. Takúto interpretáciu označených ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní v spojitosti s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje naplnenie príkazu vyplývajúceho z princípu ochrany práv spotrebiteľa, ktorým je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. Okrem toho tento výklad možno podporiť aj povinnosťou súdu rešpektovať základné právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Toto právo sa zaručuje nielen tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je uplatňovaný nejaký nárok. V spotrebiteľských veciach je pomerne časté, že všeobecný súd môže prvýkrát poskytnúť spotrebiteľovi z úradnej povinnosti (teda bez akejkoľvek procesnej aktivity spotrebiteľa) účinnú spravodlivú ochranu jeho práv až po podaní návrhu na exekúciu rozhodcovského rozsudku. Dovolací súd sa preto nestotožnil s právnym názorom generálneho prokurátora o nemožnosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy a tým aj právomoc rozhodcovského súdu.

Za dôvodnú dovolací súd nepovažoval ani námietku generálneho prokurátora o odňatí možnosti oprávnenej konať pred súdom tým, že súdy svoj skutkový záver o tom, že povinný si rozhodcovskú doložku individuálne nedohodol, lebo nemohol ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, a dodávateľ znemožnil spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, lebo ju vopred pripravil, prijali bez toho, aby bol vykonaný jediný dôkaz, pričom žiaden z účastníkov nemal možnosť sa vyjadriť, či možnosť individuálnej dohody bola alebo nebola spotrebiteľovi daná.

V preskúmvanej veci bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie, resp. rozhodnutia, vydané v štádiu exekučného konania, v ktorom exekučný súd posudzoval splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov pre udelenie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnení a povinní osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu exekučného konania, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu exekučný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Dokazovanie (vyžadujúce nariadenie pojednávania s možnosťou účasti oprávneného i povinného) v tejto časti exekučného konania neprichádza do úvahy aj z dôvodu, aby sa tým nezmaril účel exekúcie, o ktorej sa má povinný prvýkrát dozvedieť (ak nie je daná výnimka vyplývajúca zo zákona) až doučením upovedomenia o začatí exekúcie. V predmetnej veci napokon oprávnená v odvolaní proti uzneseniu exekučného súdu ani nijako nespochybnila skutkový záver tohto súdu o tom, že rozhodcovská doložka nebola dohodnutá individuálne, namietala len jeho právne závery.

Vecnú správnosť dovolaním napadnutých uznesení nebola spôsobilá spochybniť ani námietka o nesprávnom právnom posúdení veci v otázke samotnej neprijateľnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že podľa § 93b zákona o bankách povinný nemal povinnosť prijať návrh rozhodcovskej zmluvy, a že o tejto možnosti mal vedieť. Uvedené ustanovenie nijako nezbavovalo právnu predchodkyňu oprávnenej povinnosti predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinnému sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní, a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená výlučné riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Pokiaľ právna predchodkyňa oprávnenej takto nepostupovala, resp. pokiaľ takýto postup nebol oprávnenou doloženými listinami pripojenými k návrhu na exekúciu, súdy správne konštatovali neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá - ktorá voľba konkrétne znamená.

Oprávnená sa svojej zodpovednosti za uzavretie neprijateľnej rozhodcovskej doložky nemohla zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu. K rovnakým záverom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v obdobných veciach (sp. zn. 4 M Cdo 1/2012, 4 M Cdo 6/2012, 4 M Cdo 14/2012, 4 M Cdo 15/2012, 6 M Cdo 9/2012 etc.).

So zreteľom na uvedené dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Dovolací súd účastníkom náhradu trov v konaní o mimoriadnom dovolaní nepriznal, keďže generálny prokurátor ani oprávnená nebol v konaní úspešní (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 a § 243c O.s.p.), a úspešnému povinnému, ktorému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá podala podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O.s.p.), žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.